

Droogt vanzelf

Droogt vanzelf

Christien Alkemade

Schrijver: Christien Alkemade
Coverontwerp: Christien Alkemade
ISBN: 9789465206899
© Christien Alkemade

1

‘Kind,’ zei Agnes Onderwater, ‘dat kapsel staat je helemaal niet. Je kunt die oren maar beter bedekt houden.’

Vermoeid streek Maartje over haar geblondeerde stekeltjes. ‘Toen ik mijn haar lang had, vond je het lijzig staan.’

Haar moeder reageerde daar niet op, alleen werd haar mond even een dun streepje. ‘Ik dacht dat je vader na zijn pensioen meer tijd zou hebben om me gezelschap te houden. Maar er is niets veranderd, van ’s morgens vroeg tot ’s avonds laat is hij bezig. Ik zit hier alleen, dag in dag uit. En jij komt ook nooit langs.’

‘Ik ben er nu toch,’ zei Maartje. ‘Vorige week had ik de vroege, toen kon ik niet. Nu heb ik nachtdienst, ik hoef pas om kwart voor elf te beginnen.’

Haar moeder pakte de theepot en schonk weer in. Het koekje was al vergeven. De Friese staartklok tikte luid. De parkiet scharrelde eenzelve in zijn kooi.

‘Ik heb de laatste tijd weer zo’n last van mijn benen.’ Agnes was toe aan haar gebruikelijke opsomming van kwaaltjes en Maartjes gedachten dwaalden af. Ze zou gewoon zelf de koektrommel moeten pakken en nog zo’n lekker bokkenpootje nemen. Ze zou tegen haar moeder moeten zeggen dat ze niet zo moest zeuren. Ze zou op moeten staan en vertellen dat ze pas terugkwam als ze wat vriendelijker werd ontvangen. Ze zou de klok van de muur kunnen rukken en schreeuwen: ‘Hou toch je mond, stomme trut!’

Maar ach, wat heb je aan ruzie? En het valt vast niet mee om achtenzestig te zijn, eenzaam en geplaagd

door zoveel pijntjes. Hoe zou het voelen als ze zelf zo oud was? Ze vond vierenveertig zijn al zo'n opgave. Alles ging zakken, en ze kon nog zo vaak naar de kapper gaan, ze kreeg nooit meer het frisse uiterlijk van vroeger. Een beetje gelijk had haar moeder wel.

'Hoe is het met Elize haar studie?' vroeg Agnes. 'Wat deed ze ook al weer? Iets met toneel?' Maartjes dochter had haar dramaopleiding drie maanden volgehouden, toen wist ze dat het niks voor haar was. Ze hield zich weer voornamelijk bezig met stappen en series bingen op Netflix.

'Ze heeft haar studie afgebroken en is weer bij mij komen wonen,' zei Maartje zorgelijk. Ik weet niet hoe het nu verder moet met haar. Avond aan avond zit ze bij me op de bank televisie te kijken.'

'Ach, die komt wel op haar pootjes terecht.' Elize was nu tweeëntwintig en de enige op de wereld die in de ogen van haar oma geen kwaad kon doen. 'Dat kind is zo getalenteerd, ze kan nog alle kanten op.'

'Zeg dat maar niet tegen haar. Ze heeft het al zo hoog in de bol. Ze wil beroemd worden of stinkend rijk, het liefst allebei. Alleen snapt ze nog steeds niet dat je daar moeite voor moet doen.'

'Nou, ik verwacht toch dat ze het verder schopt dan jij,' antwoordde haar moeder. 'Ik bedoel, B-verpleegster is wel een aardig vak, maar echt bijzonder is het toch niet. En je moet telkens die rare wisselende diensten doen.'

'Het heet tegenwoordig psychiatrisch verpleegkundige, dat weet je best.' Maartje keek op haar horloge. 'Is het al bijna vijf uur? Ik moet hollen, boodschappen doen en eten koken. Ik ga nog even naar het toilet.'

Op de wc merkte ze dat ze ongesteld was geworden. Vier dagen te vroeg. Maartje mopperde zacht

voor zich uit. Verdorie, waarom moet mij dit nu weer overkomen?

Op haar werk in de psychiatrische kliniek kreeg Maartje ernstig last van menstruatiekrampen. Gelukkig had ze altijd Femerital in haar tas. Die tas was net een EHBO-post in miniatuurverpakking. Maandverband, tampons, pleisters, paracetamol, pilletjes om te poepen en pilletjes tegen het poepen, zalfjes tegen kloven en insectenbeten, oordruppels, oogdruppels en 'Rescue' van Bach tegen paniekaanvallen. Die hele voorraad zou ze altijd met zich mee, ze vond dat je maar beter voorbereid kon zijn.

Ze dronk thee met een collega in het kleine kantoortje. 'Zou het de overgang al zijn?' vroeg ze. 'Ik was zo regelmatig, je kon er de klok op gelijk zetten. En het is net of het steeds meer pijn doet.'

Haar collega Joke was zesenvijftig en waande zich een expert op het gebied van de menopauze.

'Vierenveertig is wel jong,' vond Joke, 'hoewel het kan. Bij mij begon het op mijn vijftigste. Maar ik werd nooit eerder ongesteld, het bleef langzamerhand juist steeds langer weg.'

'Kreeg jij er ook zo'n dikke buik van?' vroeg Maartje.

Joke was mager als een lat, ze liep marathons. Ze was trots op haar slanke lijn en vond stiekem iedereen die met overgewicht kampte een slappeling zonder zelfbeheersing. Toch hoorde ze Maartjes verhalen over lijnpogingen en diëten meestal welwillend aan omdat ze haar zo'n aardige meid vond.

'Een dikke buik heeft niets met de overgang te maken,' besliste ze. 'Hoeveel koekjes heb je al op?'

Geschrokken hield Maartje op met kauwen. Ze had de koekjes niet geteld.

De afdeling was stil en verlaten. De bewoners lagen allemaal rustig te slapen. Maartje las een boek, een thriller van Karen Slaughter. Ondanks alle aanprijzingen vond ze er niet veel aan. Zo bloederig, en zulke rare personages, ze had niks gemeen met die vrouwen. Het enige bloederige in haar leven was die vervelende ongesteldheid.

Ze kon zich niet meer concentreren en staarde voor zich uit. Zo'n raar iets eigenlijk, ongesteld zijn. Iedere maand maakt het lichaam zich op om een kleintje te ontvangen, als een perfecte gastvrouw. Met een bloemetje, schone lakens, opgeklopte kussens, lekkere hapjes en drankjes. Telkens weer komt die logee niet opdagen en wordt de hele zaak met veel pijn en moeite buiten gezet. Daar word je toch doodmoe van.

Vroeger waren er vrouwen die wel tien, twaalf keer een kleine op bezoek kregen. Tijdens die logeerpartijen waren ze telkens negen maanden gevrijwaard van het op orde brengen en weer afbreken van hun baarmoederkamertjes. Maar tegenwoordig komt er in een vrouwenleven gemiddeld anderhalf keer iemand langs. Buiten die keren is het hele gebeuren zinloos, uitputtend en vruchteloos, dacht Maartje. Kon de wetenschap hier niet iets aan doen?

Zijzelf had één keer een gast gehad. Hoewel ze toen dacht dat het bezoek totaal niet welkom was, had haar lichaam ervan genoten. Haar baarmoeder had baby Elize gekoesterd, en met moeite na negen maanden losgelaten. Achteraf was Maartje nog steeds blij met haar kind. Daarna kwam die slopende, maandelijkse routine weer terug. Was ze maar zestig en er voorgoed vanaf. Hoewel, als ze aan haar moeder dacht, leek leven zonder menstruatie niet zomaar een feest.

Er werd bescheiden op de deur geklopt. Een bleke jongeman in pyjama kwam schuchter binnen. Zijn haar stond alle kanten op. 'Sorry, ik kan niet slapen. Ik lig al uren wakker. De stemmen zeggen de hele tijd zulke enge dingen. Ze zeggen dat ik messen moet kopen en pistolen, om de moordenaars van de onschuldigen te wreken. Hoe kan ik dat allemaal kopen, ik heb toch geen geld? Ik wil alleen maar slapen. Mag ik een slaappil?'

Maartje legde haar boek weg. 'Je hebt zeker naar die film zitten kijken. Je weet toch dat je daar niet goed tegen kunt, Patrick.'

Ze keek in de map met werklijsten. 'De dokter heeft je geen slaappillen voorgeschreven, dus ik mag je die niet geven.'

'Kun je hem dan niet even bellen?'

'Midden in de nacht, voor een slaappil? Nee hoor, dat doe ik niet. Ik heb een veel beter idee: ik maak een beker melk voor je warm, en doe er een lepel honing in. Werkt net zo goed, het is gezonder en nog lekker ook.'

Patrick knikte moedeloos en slofte het kantoor uit, Maartje volgde op haar bontgekleurde sneakers door de brede, flauw verlichte gangen van het oude gebouw. Ze hoorde alleen zijn slepende voeten en haar eigen lichte stappen.

Met haar sleutelpas kon ze 's nachts de gemeenschappelijk ruimte openen. In de keuken sprongen de TL-buizen aan met een tinkelend geluid. Melk en een beker waren snel gevonden, ze zette de beker in de magnetron. Waar was nu verdorie de honing? Ha, daar. Ze nam vlug zelf ook een lepeltje, lekker.

Patrick zat op de bank met gesloten ogen te suffen.

'Hé, opstaan, je kunt hier niet in slaap vallen.'

Hij stond mopperend op en ze gaf hem de beker. Samen liepen ze naar zijn kamer. 'Welterusten, Patrick, geniet van je melk.'

Terug in het kantoortje probeerde ze de draad van haar boek weer op te pakken. Misschien werd het toch nog spannend. Ze gaapte en keek op haar horloge. Bijna vier uur. Nog drie uur te gaan tot de overdracht.

2

Elize legde haar telefoon neer en zette de televisie aan toen ze haar moeder naar beneden hoorde komen.

‘Dag, lieve schat, ‘waar kijk je naar?’ vroeg Maartje.

‘Niks, ik zit maar wat te zappen.’

Maartje deed alsof ze zich niet ergerde. ‘Dat was lekker slapen. Gelukkig heb je de ontbijtboel laten staan, ik heb honger’. Ze ging de keuken in om thee te zetten.

Elize ging alle zenders langs, zonder echt te kijken.

‘Mam, zullen we samen de stad ingaan?’ riep ze.

Maartje kwam de keuken uit. Ze moest eerst haar mond leegeten. ‘Heb je iets nodig?’

‘Nee, alleen kijken. Misschien een terrasje pikken? Het is mooi weer.’

Daarom snap ik niet dat je om twee uur ‘s middags binnen zit, dacht Maartje. Waarom wacht je tot ik opsta om iets te ondernemen? Ze lachte naar haar dochter.

‘Lijkt me heel gezellig. Help me herinneren dat we het niet te laat maken, ik moet nog naar de supermarkt’.

Nadat ze in zes kledingwinkels hadden gesnuffeld, en Elize twee hemden had gekocht, streken ze neer op een terras. Maartje bestelde twee cappuccino. Ze bekeken de aanwinsten. Het waren spotgoedkope mannenhemden, die Elize in een betere vorm wilde knippen, de halsopening moest helemaal anders. Creatief, en handig, dacht Maartje. Jammer dat ze die tops bij voorgescheurde spijkerbroeken en haar afgeragde leren jack ging dragen. Hoewel, dat jack verborg gelukkig wel de tattoos op haar armen.

Ineens kreeg ze enorme krampen. Ze probeerde het te verbergen, maar Elize had het in de gaten.

‘Je bent zeker weer ongesteld, hè mam?’

‘Ja kind, een lichaam hebben is lastig.’ Ze wilde erop doorgaan, de indringende ringtoon van Elizes telefoon onderbrak haar. Daar had Maartje zo’n hekel aan. Ze luisterde naar het halve gesprek. Veel hoorde ze niet. ‘Ja,’ zei haar dochter wel acht keer, en daarna: ‘Oké, dat zal ik doen. Je hoort van me.’

‘Wie was dat?’ vroeg Maartje.

‘O, die ken je niet. Kijk, daar is de koffie.’

Ze kletsten nog wat over mode en vreemde voorbijgangers. Maartje stelde voor om samen boodschappen te halen, maar Elize ‘had nog wat te doen’ en ging niet mee. Waar is dat kind toch mee bezig? vroeg Maartje zich af terwijl ze naar de buurtsuper fietste. Ze verbergt duidelijk iets voor me.

Vlak voordat de macaroni in het kokende water moest, belde Elize om te zeggen dat ze niet mee zou eten. Haar moeder probeerde positief te blijven. Het water kon morgen weer gebruikt worden en de pastasaus ging in de koelkast. Een blik maaltijdsoep is snel opgewarmd, zo heb ik lekker de tijd om aan mijn wandkleed te werken.

Toen Maartje klein was ging ze af en toe met haar moeder op bezoek bij tante Trees, ongehuwd en gepensioneerd onderwijzeres. Ze was dol op haar oudtante. Die had een la met kleine cadeautjes voor alle kinderen die op visite kwamen. Kralen met plastic garen om kettingen of armbanden te maken. Watervervdozen met tien kleuren en een kwast. Bloemen van textiel die je op een jas kon strijken. Kleine spelletjes. Stoepkrijt. Het was tegelijkertijd heel moeilijk en heerlijk om te kiezen.

Tante Trees maakte ook wandkleden, op zolder. Onder het grote schuine dakraam stond het project waar ze aan werkte in een spieraam. De rechte wand werd in